

Kirje

4.4.2023

VN/17688/2021

VN/17688/2021-VM-32

Liikenne- ja viestintäministeriö

Viite: Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö 16.2.2023

(VN/6586/2023-VM-1)

Työryhmän selvitysluonnos: Datanhallinta-asetuksen kansallinen täytäntöönpano

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/868 eurooppalaisen datan hallinnoinnista ja asetuksen (EU) 2018/1724 muuttamisesta (datanhallinta-asetus) tuli voimaan 23.6.2022. Sitä sovelletaan 24.9.2023 alkaen. Asetuksen tavoitteena on luoda yhtenäinen eurooppalainen data-avaruus ja yhteentoimivat datan sisämarkkinat. Asetuksessa vahvistetaan edellytykset, jotka koskevat julkisen sektorin hallussa olevien tiettyjen datan luokkien uudelleenkäyttöä unionissa, datan välityspalvelujen tarjoamista koskevat ilmoitus- ja valvontapuitteet, vapaaehtoisen rekisteröitymisen puitteet yhteisöille, jotka keräävät ja käsittelevät altruistisiin tarkoituksiin saataville annettua dataa sekä kehys Euroopan datainnovaatiolautakunnan perustamiselle.

Datanhallinta-asetus on uutta EU-sääntelyä ja se on suoraan sovellettavaa oikeutta. Vaikka EU-asetukset eivät vaadi samanlaista täytäntöönpanoa kuin direktiivit, kansalliseen sääntelyyn ja käytäntöön sisältyvät mahdolliset päällekkäisyydet ja ristiriitaisuudet on poistettava siltä osin kuin kansallista liikkumavaraa ei ole jätetty. Lisäksi datanhallinta-asetuksessa edellytetään tietyn kansallisen sääntelyn antamista.

Liikenne- ja viestintäministeriö asetti työryhmän 4.10.2022, jonka tehtävänä oli koota eri hallinnonaloilla voimassa oleva nykytila (lainsäädäntö ja käytäntö), tuottaa aineistoa vaikutustenarvioinnin pohjaksi sekä tuottaa ehdotus tavoiteltavaksi toimintaympäristöksi ja erityisesti selvittää tarkoituksenmukainen tapa järjestää datanhallinta-asetuksen mukaiset viranomaistehtävät mukaan lukien seuraamussääntely. Työryhmän työ on koottu tässä lausunnolla olevaan selvitysluonnokseen. Valtiovarainministeriötä työryhmässä on edustanut JulkICT-osasto.

Valtiovarainministeriön lausunto

Selvityksessä todetaan, että asetuksesta on informoitu eduskuntaa u-kirjeellä (1/2021 vp). U-kirjeessä todetaan, että kansallisesta rahoituksesta päätetään julkisen talouden suunnitelman ja valtion talousarvion valmistelun yhteydessä. Lisäksi todetaan, että toimenpiteiden edellyttämä valtion rahoitus toteutetaan valtiontalouden kehysten puitteissa tarvittaessa kohdentamalla määrärahoja uudelleen. Vastaava tekstikokonaisuus tulee kirjata myös työryhmäselvitykseen.

Luonnoksen sivulla 37 todetaan, että jos viranomainen perii maksuja, sen on toteutettava tiettyjä toimenpiteitä. Tekstikohdassa viitataan asetuksen johdanto-osan kohtaan 25. Luonnoksen tekstiä voisi selkeyttää vastaamaan paremmin johdanto-osan kohdan 25 muotoilua, ettei jäisi mielikuvaa maksutulojen kytkemisestä kansallisesti sellaisiin toimenpiteisiin, jotka voisi tulkita väärin maksutulojen korvamerkitsemiseksi.

Luonnoksen sivulla 43 todetaan, että datanhallinta-asetusta olisi jatkossa pidettävä erityislainsäädäntönä, johon viitataan maksuperustelain 2 §:ssä. Valtiovarainministeriö jakaa tämän näkemyksen.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 28
 00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
 Helsinki

0295 16001
 +358 295 16001

kirjaamo.vm@gov.fi

Lisäksi samalla sivulla todetaan, ettei suojattujen tietoaaineistojen asettaminen saataville olisi välttämättä julkisoikeudellinen suorite. Tämän osalta tulisi perustelut tuoda tarkemmin esiin.

Selvityksessä on tuotu esiin pohdintana asetuksen vaikutuksia eri viranomaisahoille, kuten esimerkiksi Valtiokonttorille ja Liikenne- ja viestintävirastolle. Selvityksestä puuttuu kuitenkin yhteenveto näiden vaikutusten osalta. Asetuksen kaikki tällä hetkellä tiedossa olevat vaikutukset tehtäviin ja resursseihin tulisi selkeästi ja virastokohtaisesti kirjata selvitysluonnokseen.

Valtiovarainministeriöllä ei ole muuta huomautettavaa selvitysluonnoksesta.

Osastopäällikkö, budjettipäällikkö Mika Niemelä

Budjettineuvos Kati Jussila

Liitteet Napsauta tähän hiirellä ja kirjoita liitteiden nimet kukin omalle rivilleen. Rivinvaihto enterillä.

Jakelu LVM Liikenne- ja viestintäministeriö
LVM TIO Tietoliiketoimintayksikkö, Merita Erkkilä
LVM TIO Tietoliiketoimintayksikkö, Tuomas Kaivola

Tiedoksi VM JulkICT Tietopolitiikka, Viveca Still
VM BO Finanssipolitiikan yksikkö, Pauli Kartano
VM BO Finanssipolitiikan yksikkö, Teija Mikkola

VN/17688/2021-VM-32

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: